ČESKÁ REPUBLIKA

# ROZSUDEK
# JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyní Mgr. Petrou Janouškovou ve věci

posuzované: [redacted]
zastoupena opatrovníkem pro řízení
[redacted]

navrhovatelka [redacted]

za účasti: [redacted]

**o posouzení svéprávnosti a o jmenování opatrovníka**

**takto:**

**I.** Okresní soud v Českých Budějovicích **omezuje** [redacted], **ve svéprávnosti**, tak, že není způsobilá samostatně právně jednat v těchto oblastech:

a) nakládání s nemovitým i movitým majetkem v hodnotě **nad** [redacted] **Kč** měsíčně a uzavírání smluv týkajících se takového právního jednání,
b) nakládání s finančními prostředky přesahujícími částku [redacted] **Kč týdně**,
c) rozhodování o přijetí a odmítnutí zdravotních služeb a svém umístění do zdravotnického zařízení, nebo o způsobu svého léčení a nahlížení do zdravotní dokumentace posuzované a vyžádání lékařských zpráv,
d) darování a přijímání darů větší než malé hodnoty a darů vzhledem k okolnostem neobvyklým,

e) uzavírání písemných smluv, nájemních smluv, včetně dodatků, smluv o úvěru, kupních smluv, jejichž předmět má vyšší hodnotu než [redacted] **Kč**, uzavírání a výpovědi smluv o úrazovém a životním pojištění, uzavírání a výpovědi smluv o stavebním spoření a poskytnutí úvěru, leasingových smluv, smluv o ručení, o běžném účtu, případně smluv o opakujícím se plnění týkajících se plnění vyššího než [redacted] **Kč**.
f) uzavření dědické dohody a pořízení pro případ smrti se svým majetkem,
g) konání veškerých jednání týkajících se přiznání příspěvku na péči a jeho změn a uzavírání a výpovědi smluv o poskytnutí služby sociální péče a zdravotnické péče, případně rozhodování o svém umístění do zařízení poskytujícího tyto služby, vstupování do jednání o změně těchto smluv,
h) vyřizování osobních dokladů, cestovních dokladů a elektronicky zřízeného doručování (datových schránek a podobně),
i) vyzvedávání a přebírání zásilek peněžních a listovních určených do vlastních rukou adresáta.

II. Omezení svéprávnosti se stanoví **na dobu [redacted] let.**

III. Okresní soud v Českých Budějovicích **jmenuje** posuzované [redacted] **opatrovníkem** [redacted], k zastupování ve všech právních jednáních, ke kterým není posuzovaná způsobilá.

IV. Opatrovnici se ukládá povinnost **předkládat soudu vyúčtování** ze správy majetku posuzované a **zprávu o osobě opatrované** vždy do [redacted] každého kalendářního roku.

V. České republice **se** proti posuzované **náhrada nákladů** spočívající v nákladech na vypracování znaleckého posudku a účast znalce při jednání v částce [redacted] **Kč**, **nepřiznává**.

VI. Opatrovníkovi pro řízení, [redacted] **se** náhrada nákladů řízení proti [redacted] **nepřiznává**.

VII. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

**Odůvodnění:**

1. Návrhem ze dne [redacted] se matka posuzované, paní [redacted] domáhala posouzení svéprávnosti své dcery [redacted] a jmenování jejího opatrovníka pro ta právní jednání, k nimž není způsobilá, když zároveň navrhla jmenovat opatrovníkem posuzované svou osobu. Návrh odůvodnila tak, že jmenovaná trpí [redacted]. Aktuálně studuje [redacted] ročník [redacted], obor [redacted] předtím studovala [redacted] obor [redacted] Ve svém volném čase [redacted]. V praktických věcech obstojí, proto jí rodiče ponechali možnost hospodařit s vlastními prostředky. Začala však neuváženě utrácet a nakupovala věci, které nepotřebuje. Je [redacted] a mohla by uzavírat smlouvy, které by ji poškodily. Léčí se v ordinaci [redacted], jejím praktickým lékařem [redacted]. S ohledem na omezenou schopnost hájit své zájmy [redacted] se rodiče rozhodli požádat soud, aby přezkoumal její svéprávnost a jmenoval jí opatrovníka pro ochranu zájmů.

2. Usnesením Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 1. 2024, č. j. 29 Nc 387/2023-16 byl jmenován posuzované opatrovníkem pro řízení její otec, [redacted].

3. Soud ve věci provedl dokazování a zjistil následující skutkový stav:

4. Znaleckým posudkem [redacted] ze dne [redacted] bylo prokázáno, že posuzovaná trpí [redacted]

5. Uvedené skutečnosti znalkyně potvrdila i při jednání, když poukázala na [redacted] Dosud hospodařila plně se svým [redacted], není však schopna hospodaření s financemi korigovat nebo plánovat, [redacted], je vhodné, aby žila v chráněném prostředí své rodiny a pod dohledem opatrovníka hospodařila jen s malým, například týdně vypláceným kapesným, finančními prostředky. Sama si své limity [redacted] nemusí uvědomovat, již se to projevilo při čerpání [redacted] který pak musela splácet bez ohledu na to, zda čerpání finančních prostředků bylo v jejím zájmu nebo na tom měla podmínky. Měla také dluhy u [redacted], protože neplatila účty za spotřebované služby. Ve vztahu k manželství nebo výkonu rodičovských práv zatím neměla možnost takové situace řešit, [redacted], dosah těchto práv však samostatně není schopna vykonávat, je potřeba, aby v tomto směru měla podporu důvěryhodné osoby. Pokud jde o zdravotní péči, je schopná vyhodnocovat jednodušší úkony, [redacted]. Není však schopna vyhodnocovat důsledky závažnějších úkonů jako [redacted].

6. S uvedenými závěry korespondují i výsledky zhlédnutím a výslechu posuzované při jednání konaném dne [redacted]. Posuzovaná se dostavila v doprovodu svých rodičů k soudnímu jednání a bylo konstatováno, že přišla upravená, učesána, vhodně čistě oblečená a byla v dobré náladě. Během řízení byla velice sdílná, přiléhavě odpovídala na dotazy soudu ohledně svých poměrů. Z její výpovědi soud zjistil, že [redacted] je žákyní [redacted], obor [redacted] a to [redacted] ročníku, kam přestoupila ze [redacted], kde v minulosti dokončila studia oboru [redacted] a nedostudovala obor [redacted] když v průběhu studia přestoupila do [redacted]. Uvedenou skutečnost potvrdili i její rodiče, neboť nebyla zcela jistá. Současné studium ji baví, do školy ji vozí matka, ze školy je schopna se domů dopravit sama autobusem, má studentský předplacený průkaz na dopravu, který si sama vyřídila [redacted] v [redacted] a ve škole v [redacted]. Také si sama vyřizovala přestup na školu, kterou si vybrala, když si sjednala schůzku s ředitelem a podepsala potřebné listiny. Matka ji přitom doprovázela. Z vyjádření posuzované vyplývá, že [redacted]. Prostřednictvím otce anebo [redacted] komunikuje se svými spolužáky o zameškané látce. Mobilním telefonem je schopná vyrozumět nejbližší rodinné účastníky, s nikým jiným netelefonuje. [redacted] Uvedenou skutečnost potvrdili i její rodiče. Ve volném čase se posuzovaná věnuje nejraději [redacted] a také [redacted] Pokoušela se najít v oboru zaměstnání, alespoň brigádní formou, nikde ji nevzali. Má [redacted].

7. Rodiče doplnili, že zvažují do budoucna možnost její výpomoci s [redacted]. Také ji do budoucna čeká správa nemovitosti, z jejíhož pronájmu bude mít finanční prostředky na živobytí. S péčí o nemovitost by jí vypomáhal [redacted], se kterými má dobré vztahy. Brigádní výpomoc prozatím nikde nebyla využita. [redacted]. [redacted] Rodiče i sama [redacted] připouští, že ji v minulosti oslovil [redacted] za účelem poskytnutí půjčky, kterou [redacted] čerpala u své banky pro [redacted]. Jednalo se o částku [redacted]. O půjčce nejsou žádné doklady. [redacted] jí odmítá zaplatit. Půjčku bance proto splácí posuzovaná splátkami [redacted], které spolu s rodiči nastavila, neboť se odmítli na takové záležitosti podílet. [redacted] Posuzovaná dále připustila, že měla vysoký dluh u [redacted], první splátku ve výši [redacted] zaplatili rodiče, dále dluh postupně splácí po [redacted] měsíčně.

8. Připustila, že na úřadech ničeho nevyřizuje sama, vždy má doprovod matky. Rovněž matka vždy doprovázela při komunikaci s lékaři, neboť se [redacted] podrobila lékařskému zákroku a hospitalizaci [redacted]. Nyní má plánovanou operaci [redacted] za účelem [redacted] Poučení lékařů nerozumí. Musí být přítomna jiná důvěryhodná osoba, která jí věci vysvětlí. Není schopna udělit informovaný souhlas s lékaři, obvykle postupu nerozumí. Je však schopna samostatného pobytu v nemocnici, pokud, je již zákrok naplánován a je srozuměna s postupem zdravotníků. O běžné léky na [redacted] nebo [redacted] je schopná personál obeznámit. [redacted] Potvrdila, že rodiče jí ponechávali

k samostatnému hospodaření [redacted] ze kterého si hradila veškeré své náklady a dluhy. Prozatím nevyzvedávala žádnou poštu [redacted], nemusela řešit [redacted] Omylem si zřídila [redacted] kterou však není schopna obsluhovat, budoucí opatrovník ji musí zrušit, případně zajistit přístup do ní.

9. Výslechem rodičů byly uvedené skutečnosti potvrzeny. Například skutečnost, že dcera čerpala prostřednictvím [redacted], do kterého má přístup, [redacted], se rodiče dozvěděli až po určité době. To už dlužila [redacted]. Dcera [redacted] je o tom neinformovala, že půjčila finanční prostředky [redacted] Sama splácí po cirka [redacted] měsíčně v několika splátkách v [redacted] Také skutečnosti týkající se přístupu ke zdravotnické péči rodiče potvrdili s tím, že [redacted] potřebuje důvěryhodnou osobu při komunikaci se zdravotnickým personálem, [redacted] Při hospodaření s finančními prostředky není schopna rozlišovat platby nezbytné a zbytné. [redacted] Posuzovaná tak není schopna tvořit žádné úspory, každý měsíc svůj [redacted] utratí. Rodiče však neměli žádnou možnost do hospodaření [redacted] dcery zasahovat, neboť k tomu neměli oprávnění ze strany [redacted] Dcera s nimi bydlí [redacted]. Náklady na bydlení činí [redacted] měsíčně a splácí se [redacted] po [redacted] měsíčně. Rodiče však měli vysoké pořizovací náklady na [redacted]. Financují potřeby posuzované několika tisíci korunami měsíčně nad rámec jejích útrat. Ona se na žádných těchto výdajích nepodílí, neboť jí finanční prostředky nezbývají. Otec posuzované pracuje v [redacted] s příjmem kolem [redacted] měsíčně, matka byla do [redacted] v [redacted] zaměstnána v [redacted] jako [redacted] její příjem se pohyboval v částce kolem [redacted] měsíčně. V současné době je [redacted]. Posuzovaná je v péči [redacted]. Dochází k [redacted], dále má v [redacted] dochází na [redacted] k [redacted] a u [redacted] řeší i léčbu [redacted].

10. Matka požadovala, aby do budoucna mohla dceři vypomáhat jako opatrovník se všemi potřebami, které nezvládne díky svému duševnímu handicapu sama, neboť tak činila doposud. Délku omezení požadovali rodiče stanovit co nejdelší lhůtou, [redacted]

11. Také zástupce [redacted] závěrem požádalo, aby posuzovaná byla omezena ve svéprávnosti v intencích ochrany v oblasti majetkoprávní, v oblasti uzavírání veškerých typů kontraktů, včetně kontraktu s opakovaným plněním, a to v částkách navrhovaných rodiči, tedy plnění kolem [redacted] Kč týdně, se kterými zvládne posuzovaná hospodařit samostatně, případně omezení ve výši [redacted] Kč měsíčně, které by též samostatně zvládla. Omezení žádal stanovit i pro obor dědického práva, pracovněprávní smlouvy, jednání s úřady, kterého není posuzovaná schopna, vyřizování dokladů, sociálních dávek, důchodů a také v oblasti poskytování zdravotnické péče, případně doručování listin. Délku omezení rovněž žádal stanovit na dobu [redacted] let s ohledem na [redacted].

12. Po právní stránce byla věc posouzena podle § 55 věta prvá zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku v platném znění (dále jen o.z.), podle něhož k omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přitom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti. Podle odst. 2 téhož zákonného ustanovení lze omezit svéprávnost člověka a jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.

13. Podle § 57 o.z., může soud omezit svéprávnost člověka v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat, a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil.

14. Podle § 59 o.z., může soud svéprávnost omezit v souvislosti s určitou záležitostí na dobu nutnou pro její vyřízení, anebo jinak určenou dobu, nejdéle však na 3 roky; uplynutím doby právní účinky omezení zanikají. Je-li zjevné, že se stav člověka v této době nezlepší, může soud svéprávnost omezit na dobu delší, nejdéle však 5 let.

15. Podle § 60 o.z., změní-li se okolnosti, soud své rozhodnutí bezodkladně změní nebo zruší, a to i bez návrhu.

16. Podle § 62 o.z., soud jmenuje v rozhodnutí o omezení svéprávnosti člověku opatrovníka. Při výběru opatrovníka přihlédne k přáním opatrovance, které jeho potřebě i k podnětům osob opatrovanci blízkých, sledují-li jeho prospěch, a dbá, aby výběrem opatrovníka nezaložil nedůvěru opatrovance opatrovníkovi.

17. Podle § 463 odst. 1 a 2 o.z., opatrovníka jmenuje soud; současně určí rozsah opatrovníkových práv a povinností. Osoba, které byl opatrovník jmenován, se na dobu trvání opatrovnictví stává opatrovancem. Požádá-li o to opatrovník, soud ho odvolá; soud opatrovníka odvolá i v případě, že neplní své povinnosti. Zároveň opatrovanci jmenuje nového opatrovníka.

18. Podle § 64 o.z., rozhodnutí o omezení svéprávnosti nezbavuje člověka práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života.

19. Po provedeném dokazování má soud za to, že podaný návrh je důvodný, neboť v průběhu řízení se podařilo prokázat, že posuzovaná trpí [redacted]. Z vyšetření [redacted] dále plyne závěr, že [redacted]. Nejbližší vztah má ke své blízké rodině – rodičům, se kterými žije ve společné domácnosti. [redacted]. Je třeba, aby ji v oblastech vyjmenovaných ve výrokové části rozhodnutí zastupoval opatrovník, který v jejím zájmu bude zabezpečovat naplnění potřeb a oprávněných zájmů.

20. Délka omezení byla v souladu s ustanovením § 59 věta druhá o.z. stanovena na [redacted] let, neboť zdravotní stav posuzované je [redacted],

[redacted].

21. S poukazem na ust. § 62 a § 465 odst. 1 o. z. jmenoval soud [redacted] opatrovníkem její matku, k níž má vztah blízký, kde existuje pouto důvěry mezi posuzovanou a budoucím opatrovníkem, neboť je dán předpoklad, že taková osoba bude jednat v nejlepším zájmu zastupované a s přihlédnutím k jejím potřebám, tedy s péčí řádného hospodáře. Nejsou tak dány důvody pro veřejné opatrovnictví, když jsou splněna zákonná kritéria pro jmenování opatrovníka, kterého si přeje i posuzovaná. Právě [redacted] st. se proto jevil jako nejvhodnější osoba. Byla soudem řádně poučena o způsobu výkonu opatrovnické funkce, toto vzala na vědomí.

22. O správě majetku posuzované platí analogicky ustanovení § 896 odst.1 o.z., rodiče mají povinnost a právo pečovat o jmění dítěte, především je jako řádní hospodáři spravovat. Podle § 898 odst. 1, o.z., ve znění novely, pak k právnímu jednání, které se týká existujícího i budoucího jmění dítěte (v daném případě posuzovaného) nebo jednotlivé součásti tohoto jmění potřebují rodiče souhlas soudu, ledaže se jedná o běžné záležitosti, nebo o záležitosti sice výjimečné, ale týkající se zanedbatelné majetkové hodnoty. Tedy k běžnému nakládání s majetkem opatrovaného bude opatrovník oprávněn již rozhodnutím soudu, kterým byl ustanoven do funkce. Sám tak má obecně právo nakládat s finančními prostředky opatrovance. Zcizování nemovitostí se za (zákonem nedefinované) „běžné nakládání“ nepovažuje, a je k němu potřeba souhlasu soudu.

23. Opatrovníkovi pro řízení, soud nepřiznal náklady řízení, neboť mu žádné nevznikly.

24. Výrok o nákladech řízení vyplývá z ustanovení § 23 zákona č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních (dále jen z. ř. s.), když soud neshledal žádné okolnosti, které by odůvodňovaly přiznání náhrady nákladů řízení některému z jeho účastníků, jak vyplývá z výroku V. tohoto rozsudku. Pokud jde o náklady řízení vzniklé [redacted] v souvislosti s úhradou znalečného, tak ty platí stát s poukazem na ustanovení § 43 odst. 1 z. ř. s. (za znalecký posudek přiznány usnesením Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 7. 2024, č. j. 29 Nc 377/2023-31, bylo přiznáno znalečné ve výši [redacted] Kč. Soud dále přiznal náklady znalce ve výši [redacted] Kč za účast ujednání konaného dne [redacted]. Celkové znalečné za účast ujednání činilo [redacted] Kč (tedy [redacted] Kč).

**Poučení:**

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě 15ti dnů od doručení stejnopisu jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu okresního ve trojím vyhotovení.

České Budějovice 29. října 2024

Mgr. Petra Janoušková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. Jana Pichová